

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ และเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ. 2545 ก : 1) ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มุ่งพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาประเทศ หมายถึง การให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีภูมิปัญญาความคิดที่จะเป็นผู้ชี้นำกระแสการพัฒนา มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวมในทุกมิติ เน้นศักดิ์ศรีของความเป็นคนมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนามีพื้นฐานบนความเป็นไทย รู้จักตัวเอง รู้จักวัฒนธรรมไทยไม่ละเลยการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่ทิ้งการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่เป็นการพัฒนาทุกเรื่อง ต้องมุ่งเน้นให้คนมีความสุข และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ในกระแสโลกาภิวัตน์ได้โดยไม่ทิ้งสภาพความเป็นไทย (จันทนา เลิศวานิช. 2540 : 12)

การจัดการศึกษาต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดความคิดและใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ภาษาจึงมีความสำคัญต่อชนทุกชาติ สำหรับภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกเป็นวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ. 2544 ก : 3) นอกจากความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทาง

วัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารรวมทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ อีกด้วย ดังนั้นวิชาภาษาไทยได้รับการบรรจุในหลักสูตรทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทยโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะในด้านการอ่านและการเขียนซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ได้กำหนดสาระหลักทั้ง 5 หัวข้อ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อให้ เห็นภาพรวมทั้งหมดว่ามีอะไรบ้างที่ต้องเรียนรู้ ซึ่งโดยธรรมชาติภาษาไทยเป็นเรื่องของทักษะ จะแยกเนื้อหาสาระของทักษะแต่ละประเภทโดยเด็ดขาดไม่ได้จำเป็นต้องมีกระบวนการฝึกทักษะต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไป โดยกำหนดให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำในมาตราต่าง ๆ มีความสามารถในการจับใจความ การเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย การเขียนเรื่องแสดงความรู้ ความคิดประสบการณ์ความรู้สึก ความต้องการ จินตนาการ การนำความรู้จากการอ่าน และการเขียน ไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ. 2546 ข : 121)

ดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงควรสอนให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และทักษะการเขียน การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่านการเขียน ได้ถูกต้องมีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นของผู้เรียนทุกคนที่จะต้องมีความรู้ในหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ของภาษาไทยอันได้แก่ หลักการสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกการอ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว มีนิสัยที่ดีในการอ่าน รักการอ่านและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สุนทรีย์ทองจิตต์. 2544 : 5) การอ่านแจกลูกสะกดคำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาษา เนื่องจากการอ่านแจกลูกสะกดคำผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป หรืออาจจะไม่มีความหมายเลยก็ได้ การฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษานับว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น หรือเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

การอ่านแจกลูกและการสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านและการเขียนเพราะเป็นหลักเกณฑ์การนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดมาประสมกัน และในการสอนอ่านแจก

ลูกสะกดคำมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการแจกลูกและสะกดคำให้ถูกต้องจะทำให้อ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาต่าง ๆ และเพื่อการศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป ทักษะการสอนเขียนและการอ่านแจกลูกและสะกดคำจึงมีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานที่สำคัญในทักษะการเขียนและการอ่าน ดังที่ วรรณิ์ โสมประยูร (2537 : 156) ได้กล่าวไว้ว่า การแจกลูกสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเขียนและการอ่านอย่างหนึ่ง เพราะต้องรู้จักการแจกลูกสะกดคำให้ถูกต้องเสียก่อนจึงสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนและอ่านสะกดคำไม่ได้ เด็กจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวของผู้อื่น และแสดงให้เห็นว่าผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองไม่ได้ กล่าวคือ สื่อสารกันไม่ได้นั่นเอง ดังนั้นการเขียนและและการอ่านสะกดคำให้ถูกต้อง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการเขียนเด็กควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเสียแต่แต่เริ่มเรียงคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และช่วยให้เด็กได้ใช้คำต่าง ๆ ให้ถูกต้องและกว้างขวาง

ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประสบปัญหาหลายอย่างทั้งนี้เนื่องจากเด็กนักเรียนยังไม่มีความรู้ และเพิ่งจะผ่านการเรียนรู้ระดับชั้นอนุบาล ซึ่งประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนมีเพียงการฝึกความพร้อมทางภาษาด้านการพูด การฟังภาษาไทย ขาดการฝึกทักษะด้านการอ่าน และการเขียน เมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เกิดปัญหาในด้านทักษะภาษา ทำให้อ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนไม่ถูกต้อง ฟังไม่เข้าใจ และพูดไม่ถูกต้องชัดเจน ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงเป็นเรื่องยากสำหรับเด็กเล็ก ๆ เพราะภาษาไทย เป็นระบบสัญลักษณ์ที่มีความซับซ้อน มีพยัญชนะถึง 44 รูป รุปสระ 21 เสียง และวรรณยุกต์ 4 รูป แต่มี 5 เสียง ซึ่งผู้เรียนต้องอาศัยอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการรับรู้ภาษาและประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพหู ตา ปาก ลิ้น และมือ (สนธิ์ สัตโยภาส. 2545 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Boyd. 1970 : unpagged) การอ่านและการเขียนเป็นทักษะการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กควรเริ่มเรียนโดยการเน้นทักษะการสะกดคำมีกระบวนการฝึกทักษะที่มีทั้งกระบวนการอ่านและการเขียนได้ ดังที่ มนทิรา ภักดีณรงค์ (2540 : 99-100) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกวิธีต่าง ๆ จะมีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีเพราะนักเรียนได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ ได้ลงมือฝึกกระทำเอง และเกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกซึ่งงานวิจัยของ ขวัญทอง จันทฤทธิ์ (2542 : 60-61) ซึ่งได้พัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ เรื่องการสะกดคำและแจกลูก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ประภาพร อันสงคราม (2547 : 109-110) ได้พัฒนาแผนการสอน และแบบฝึกภาษาไทยการสะกดคำ และแจกลูกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การนำแบบฝึกทักษะมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ดังนั้นวิธีสอนภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพนั้นครูต้องหมั่นฝึกฝนให้นักเรียนมีโอกาสฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน อยู่บ่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกสะกดคำ การฝึกแจกลูก ซึ่งต้องทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พู่อ่านและเขียน ได้ถูกต้องคล่องแคล่วและวิธีการที่จะฝึกทักษะด้วยแบบฝึกภาษาไทยให้ได้ผลดีอีกวิธีหนึ่งก็คือ การฝึกทักษะด้วยแบบฝึกเพราะแบบฝึกเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสอนภาษาไทย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าแบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือ แบบฝึกเพราะนักเรียนนำความรู้ที่เรียนมาและมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น การฝึกย้ำทำบ่อย ๆ ย่อมจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ สามารถจดจำเรื่องราวนั้นได้อย่างคงทนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ มนทิรา ภักดีณรงค์ (2540 : 96) ที่กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึก ต่าง ๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีเพราะนักเรียนได้ฝึกทำบ่อย ๆ ได้ลงมือฝึกกระทำเอง จึงทำให้เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึก และผลการวิจัยของ ขวัญทอง จันทฤทธิ์ (2542 : 1-2) ยังพบว่า การใช้แบบฝึกการสะกดคำและแจกลูกของหนังสือภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้คะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

นอกจากนี้จากผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในปีการศึกษา 2550 พบว่ากลุ่มทักษะภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.48 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 80 จะเห็นได้ว่าสมรรถภาพในการเขียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับสมรรถภาพด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสะกดคำผิดในเรื่อง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์สูงมาก ทำให้มีปัญหาในการเรียนภาษาไทย เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ถูกต้อง จากผลการประเมินระดับชาติ (National Test) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา เลิงแฝกหนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ได้คะแนนวิชาภาษาไทย

เฉลี่ยร้อยละ 45.565 นักเรียนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 23.40 ระดับพอใช้ ร้อยละ 15.785 ระดับ ต้องปรับปรุง ร้อยละ 6.38 ซึ่งนักเรียนที่อยู่ในระดับดีมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนระดับพอใช้และปรับปรุง จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ในระดับดีเพิ่มขึ้น และจากการสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเลิงแฝกหนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2550 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70.27 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนตั้งไว้คือ ร้อยละ 80 (รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว. 2550 : 12)

จากปัญหาดังกล่าว วิธีการที่ผู้วิจัยคิดว่าจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้อีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้แบบฝึกทักษะ เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่อที่ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน และประสบผลสำเร็จในการเรียน การสร้างแบบฝึกทักษะเป็นการผลิตสื่อหลังการเรียนรู้นั้นเนื้อหาแต่ละบทแล้ว จึงให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาและเรียนรู้เนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติงานของตนเองทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการเรียน เมื่อได้ฝึกมาก ๆ จะทำให้ทักษะทางภาษามีความคงทน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนเพราะจะทำให้ทราบถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานจะทำให้ครูผู้สอนให้การช่วยเหลือผู้ที่เรียนอ่อน นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น แบบฝึกทำให้เกิดความแม่นยำ คล่องแคล่วในแต่ละทักษะ สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเลิงแฝกหนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2550 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70.27 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนตั้งไว้คือ ร้อยละ 80 (รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว. 2550 : 12)

จากสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูสอนภาษาไทยใช้ในการพัฒนา เพื่อเพิ่มทักษะ และสร้างความตระหนักให้นักเรียนในเรื่องการอ่านและเขียนที่ถูกต้อง ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด
2. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะสามารถพัฒนาทักษะในการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ

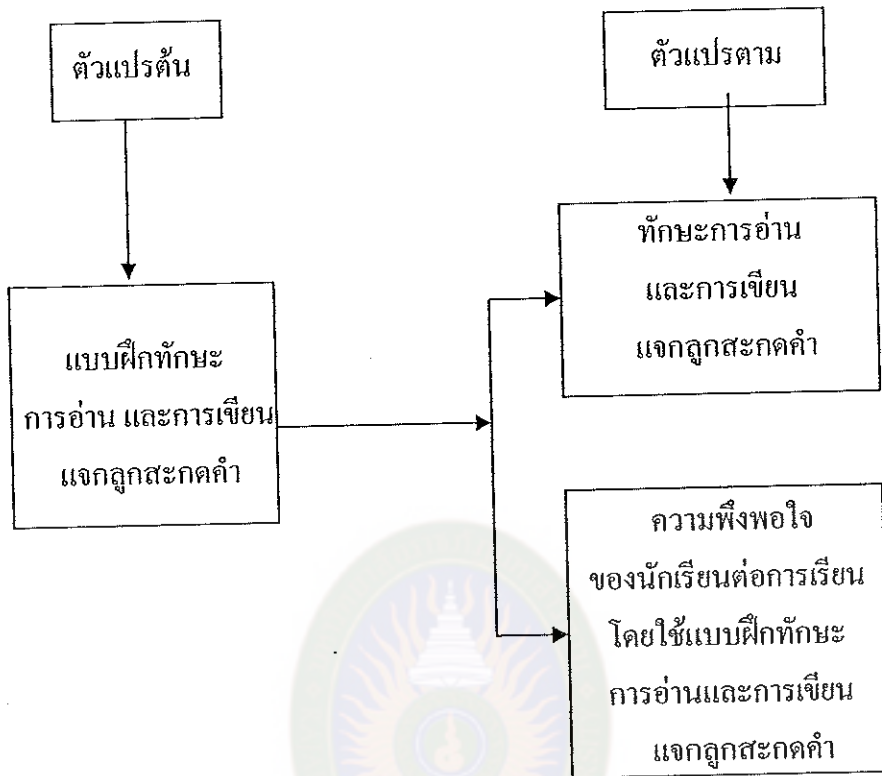
สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ มีประสิทธิผลตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
3. นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น อยู่ ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design (ลิวัน และอังคณา สายยศ. 2538 : 248 - 249) ตัวแปรต้น คือ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 5 แบบฝึกย่อย

ตัวแปรตาม คือผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แบบฝึกทักษะ หลังจากผู้เรียนได้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะแล้ว ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนและมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ตามแนวคิดและทฤษฎีของธอร์นไคด์ กรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 35-37) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกฝนหรือทำในสิ่งนั้นบ่อย ๆ ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ
ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาคุณภาพ
การศึกษาเชิงแฟกหนองแวง อำเภอกุดรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3
จำนวนนักเรียน 81 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
1 โรงเรียนบ้านเชิงแฝกบัวแก้ว ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงแฟกหนองแวง อำเภอกุดรัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1-
ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 19 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
เพื่อให้ได้กลุ่มนักเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

2.2.2 ทักษะการเขียนแจกลูกสะกดคำ

2.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

4. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะการแจกลูกสะกดคำ ผู้วิจัยได้สำรวจคำที่นักเรียนมีปัญหาในการเขียน คือคำที่กรมวิชาการกำหนดไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 9 ชุด ชุดละ 2 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง ดังนี้

1. แบบฝึกชุดที่ 1 คำที่ประสมด้วยสระ อา จำนวน 5 คำ คือ ยาย ข้าง ปลา กล้า
2. แบบฝึกชุดที่ 2 คำที่ประสมด้วยสระ อุ จำนวน 5 คำ คือ ปู ประตุมหุ ชมพู รูป
3. แบบฝึกชุดที่ 3 คำที่ประสมด้วยสระ โอ จำนวน 5 คำ คือ ใหม่ หัวใจ ผู้ใหญ่ โกลี ใ้
4. แบบฝึกชุดที่ 4 คำที่ประสมด้วยสระ โไอ จำนวน 5 คำ คือ ไหล ไม้ไผ่ ลำไย โฉนา ร้องไห้
5. แบบฝึกชุดที่ 5 คำที่ประสมด้วยสระ โอ จำนวน 5 คำ คือ โง่ สัมโอมิดได้ โยเย่ โขโย
6. แบบฝึกชุดที่ 6 คำที่ประสมด้วยสระ อี จำนวน 5 คำ คือ ريب นึก นิด ยา เตารีด ชูบซัด

7. แบบฝึกชุดที่ 7 คำที่ประสมด้วยสระ เอ จำนวน 5 คำ คือ เป็ด ทะเล
ขาเป้ โขเซจ จระเข้

8. แบบฝึกชุดที่ 8 คำที่ประสมด้วยสระ อัว จำนวน 5 คำ คือ ดอกบัว
ห้องส้วม บวกเลข ปวดท้อง หมวก

9. แบบฝึกชุดที่ 9 คำที่ประสมด้วยสระ ออ จำนวน 5 คำ คือ นื่อง
ไบตอง หมอน กลอง หมาหอน

ในแบบฝึกแต่ละชุด จะมีแบบฝึกย่อย จำนวน 5 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 อ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ

แบบฝึกที่ 2 อ่านแจกลูกสะกดคำ

แบบฝึกที่ 3 นำภาพและพยัญชนะมาประสมเป็นคำ

แบบฝึกที่ 4 การเขียนแยกส่วนประกอบของคำ

แบบฝึกที่ 5 เขียนประโยคจากคำ

นियามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกและสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนตามหลักวิชาการในการพัฒนาแบบฝึกทักษะเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และให้เกิดประสิทธิผล

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง เอกสารประกอบคำอธิบายที่ใช้ในการสอนของครูเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา สาระวิชา หรือเพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐาน ช่วงชั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 ชุด ดังนี้

1. แบบฝึกชุดที่ 1 คำที่ประสมด้วยสระ อา จำนวน 5 คำ คือ ตา ยาย จ้าง ปลา โดนา
2. แบบฝึกชุดที่ 2 คำที่ประสมด้วยสระ อุ จำนวน 5 คำ คือ ปู ประตุ หมู ชมพู รูป
3. แบบฝึกชุดที่ 3 คำที่ประสมด้วยสระ โอ จำนวน 5 คำ คือ ใหม่ หัวใจ ผู้ใหญ่ โกลั ให้
4. แบบฝึกชุดที่ 4 คำที่ประสมด้วยสระ ไอ จำนวน 5 คำ คือ ไหล ไม้ไผ่ ลำไย โดนา ร้องไห้
5. แบบฝึกชุดที่ 5 คำที่ประสมด้วยสระ โอ จำนวน 5 คำ คือ โง่ สัมโ มัดได้ โยเย่ ไชโย
6. แบบฝึกชุดที่ 6 คำที่ประสมด้วยสระ อี จำนวน 5 คำ คือ ริม นึก นิดยา เคาริด ชูบซัด
7. แบบฝึกชุดที่ 7 คำที่ประสมด้วยสระ เอ จำนวน 5 คำ คือ เปล ทะเล ขาเป้ โขเซ จระเข้
8. แบบฝึกชุดที่ 8 คำที่ประสมด้วยสระ อัว จำนวน 5 คำ คือ ดอกบัว ห้องสี่มบวกเลข ปวดท้อง หมวก
9. แบบฝึกชุดที่ 9 คำที่ประสมด้วยสระ ออ จำนวน 5 คำ คือ นื่อง ใบตอง หมอน กลอง หมาหอน

การแจกลูก หมายถึง การออกเสียงคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงหลักแล้วเปลี่ยนเสียงสระไป ตามลำดับ หรือเปลี่ยนเสียงตัวสะกดไปที่ละมาตรา เช่น กะ กา กิ กึ หรือการออกเสียงคำที่ ผสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นเสียงหลักแล้วเปลี่ยน เสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงสะกด เช่น กัง ขัง ดัง, สิน กิน ริน

การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำโดยการนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและตัวการันต์มาประสมให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542

การอ่านสะกดคำ หมายถึง การออกเสียงตามพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและตัวการันต์มาประสมกันให้มีความหมายที่ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะ โดยพิจารณาจากผลการทำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยคำนวณได้จาก ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะการแจกลูกสะกดคำ แต่ละชุด

2. 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยคำนวณได้จาก ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะการแจกลูกสะกดคำหลังเรียน

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) หมายถึง กฎ หรือกติกาที่จะทำให้อัตราคะแนน และมีแนวทางในการให้คะแนนที่แยกแยะระดับต่าง ๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จากดีมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ ความพึงพอใจมาก 3 คะแนน ความพึงพอใจปานกลาง 2 คะแนน ความพึงพอใจน้อย 1 คะแนน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนรู้อ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกการอ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำสำหรับครูผู้สอนในเนื้อหาอื่นและระดับชั้นอื่นๆ
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1